

LEGISLATIVNÍ VYMEZENÍ ÚČETNICTVÍ ÚSC

BPV URVS jaro 2017

Irena Opluštilová, oplustii@econ.muni.cz

Katedra regionální ekonomie a správy

ÚČETNÍ REFORMA

v oblasti veřejných financí

- Usnesení vlády č. 561 ze dne 23.5.2007
 - Schválení vytvoření účetnictví státu od 1.1.2010
 - (Příloha č.1 – vymezení základních principů)
- CÍL – vytvoření podmínek pro efektivní zajištění správných, úplných a včasných informací o hospodářské situaci státu a příslušných účetních jednotek

Mezinárodní východiska reformy

- Mezinárodní účetní standardy (IAS), mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS)
 - pro účetnictví veřejného sektoru málo vhodné
 - Rada pro mezinárodní účetní standardy pro veřejný sektor (IPSASB),
 - IPSAS jako doporučení
 - Evropský systém národních a regionálních účtů (ESA 95)
-

Základní cíle účetní reformy (1)

- účetnictví státu v analogii s účetnictvím podnikatelských subjektů
 - tak, aby výkazy reálněji vypovídaly o majetkové a výkonové situaci účetních jednotek
 - efektivní zajištění relevantních informací o hospodářské situaci státu a příslušných vybraných účetních jednotek
 - odstranění roztržitosti jednotlivých evidencí a výkazů účetních jednotek napojených na veřejné rozpočty a majetek státu
-

Základní cíle účetní reformy (2)

- zjišťování informací za celou ČR, zkvalitnění informací za jednotlivé vybrané účetní jednotky
- elektronizace a digitalizace účetních záznamů - snížení administrativní náročnosti
- centrální úložiště účetních dat vybraných účetních jednotek - základ pro sestavení konsolidovaných účetních výkazů za ČR

Hlavní změny v účetnictví (1)

- vytvoření souboru podmínek k zajištění relevantních informace o majetkové a finanční situaci státu;
- přesnější účetní evidence a vykazování majetku státu a ostatních vybraných jednotek;
- odstranění úzké vazby mezi účetnictvím a rozpočtem, zrušení velké části dosavadních kontrolních okruhů a vazeb;

Hlavní změny v účetnictví (2)

- aktuální princip,
 - změny v závěrkových výkazech,
 - nové účetní metody,
 - rozšíření oceňování vybraného majetku státu na reálnou hodnotu,
 - podrozvahové účetnictví,
 - změna účtové osnovy;
- možnost získávat důvěryhodné informace v reálném čase – dosud výhradně rozpočtové řízení založené na cash bázi.

Některé problémové oblasti zavádění účetní reformy

- v oblasti rozpočtování se dosud uplatňuje cash báze, přetrvává rozpor mezi legislativními normami upravujícími účetnictví a rozpočtovými pravidly v ČR
- ocenění některého majetku
- způsob přidělování transferů

Základní pojmy – specifika ÚSC

- Účetní období – kalendářní rok
- Rozsah vedení účetnictví – v plném rozsahu

Právní úprava účetnictví ÚSC

- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví (v platném znění),
 - Zásadní změna zákonem č. 304/2008 Sb.
- Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky,
- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 410/2009 Sb.
 - 701 a následující – jsou průběžně vydávány (v současnosti 701-710)

Další vyhlášky související s reformou

- Vyhláška č. 220/2013 Sb. - **o požadavcích na schvalování účetních závěrek** některých vybraných účetních jednotek
 - „**Technická vyhláška**“ o účetních záznamech – vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu
 - Vyhláška č. 449/2009 Sb., **o způsobu, termínech a rozsahu údajů** státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti...
 - „**Inventarizační vyhláška**“ – vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků
 - „**Konsolidační vyhláška**“ – vyhláška č. 312/2014 Sb., o podmínkách sestavení účetních výkazů za Českou republiku.
-

Normy, které vymezují postavení a hospodaření ÚSC – zejména:

- Zákon č. 128/2000 sb., o obcích,
 - Zákon č. 129/2000 sb., o krajích,
 - Zákon č. 218/2000 sb., o rozpočtových pravidlech,
 - Zákon č. 243/2000 sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní ÚSC a některým státním fondům,
 - Zákon č. 250/2000 sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,
 - Vyhláška MF č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě,
 - a další.
-

Rozdílnost účetnictví ÚSC oproti podnikatelským subjektům

- ÚSC je veřejnoprávní korporace –»
 - jiná směrná účtová osnova
 - pozn.: obce a kraje mohou mít i podnikatelskou činnost
 - účty vztahujících se k rozpočtu ÚSC, které jsou odlišné od podnikatelských subjektů
 - peněžní fondy (pozn. dříve i majetkové)
-

Rozlišení mezi rozpočtovou a podnikatelskou činností

- Rozpočtová činnost
 - činnost, která je hlavním posláním ÚSC – cílem není dosažení zisku, ale snaha o rozvoj území a uspokojování potřeb obyvatel
- Podnikatelská (hospodářská) činnost
 - ÚSC může vykonávat i činnosti, při kterých se snaží dosahovat zisku
 - účetně sledována mimo rozpočtové V a N (AE, vybrané SÚ)
 - výsledky se promítají do rozpočtu vždy nejpozději ke konci kalendářního roku
 - mělo by být vnitřním předpisem upraveno, které činnosti sem patří, jaký majetek je při nich využíván

DĚKUJI ZA POZORNOST